

**UNEORI TREBUIE
SĂ FII PROST PENTRU
A FI DEȘTEPT**

Editura ARC

CUPRINS

Cântecul cocoșului din Drenica.....	9
Diplomatul.....	26
Marlboro gold.....	33
Maria (nu) există.....	55
Vai de steaua voastră, șobolanilor!.....	76
Întrebarea.....	87
Târfulița poloneză.....	95
Prietenii de care nu mă despart niciodată.....	107
O noapte în Havana.....	125
Uneori trebuie să fii prost pentru a fi deștept.....	134
Georgia on my mind.....	148
În pofida erorilor, tu rămâi în camera frumoasă.....	182
Șorturile roșii ale lui Fabian.....	197
Caracatița din Sinaia.....	221
Deschide gura!.....	225
O zi proastă pentru spanioli.....	229
Moștenirea.....	236
Vremea gândacilor de bucătărie.....	240

DIPLOMATUL

„Și o rază de lumină lină a însoritei noastre Moldove va străluci pe firmamentul onusian: și ea va lumina lumea.”

Bărbatul a privit monitorul calculatorului și a chicotit de plăcere – titlul era excepțional! Avea inspirație, mânca-ți-aș, simte că va fi o capodoperă epistolară! Doar că nu o va arăta întregii lumi, știe că mai toți colegii, sau chiar prietenii, l-ar lua peste picior, iar unii și-ar permite să fie pe de-a dreptul zeflemitori sau chiar batjocoritori. Motivul este unul vechi de când e lumea – pizma! Îl invidiază, fără îndoială – a avut o carieră diplomatică fulminantă până acum, iar perspectivele care i se deschid în momentul de față îl vor consacra drept o autoritate indiscutabilă în domeniu. I-a povestit doar soției sale, bineînțeles, după cum obișnuia tot timpul, ea l-a înțeles și l-a susținut, dar nu putea să-i spună toate detaliile, pentru că nu ar fi fost în stare să le aprecieze la justa lor valoare – domeniile lor de activitate erau totalmente diferite. Nu este un lucru neapărat rău, bărbatul a făcut un gest de parcă l-ar fi agasat vreo muscă, deși geamurile apartamentului nu se deschideau decât foarte rar, uneori însă și-ar fi dorit să pătrundă împreună cu o altă persoană, de dorit apropiată, semnificațiile unui fapt extraordinar de important din viața lui profesională.

A oftat și a privit monitorul. Era singur în apartament. Soția a plecat la cumpărături și se va întoarce pes-

te vreo 2-3 ore. Spera până atunci să aibă prima versiune a scrisorii. Și-a pipăit vârful capului, unde pleșul înainta circumferențial și ocazional zigzagțional. Și a continuat cu adresarea: „*Distinsei Doamne Ministru Jacqueline Pârțescu*”. Tehnic vorbind, nu mai era ministru, însă faptul conta mai puțin. Candida pentru poziția de Secretar General al ONU, oameni buni! Secretar General al ONU, Doamne! Va câștiga competiția și pentru dedicația lui excepțională și profesionalismul indubitabil, îl va numi Șef de Cabinet!

A continuat: „*Jacqueline Pârțescu – diplomat fără egal și suflet de frumusețe fără asemănare (cu recomandarea de a fi recită la ziua de naștere și după votul din metropola lumii)*”. Adevărat, unii răuvoitori susțin că dânsa a avut un start bun în viață, fiind copil de șef mare, fost președinte de colhoz, supărăcios și prost, ajuns președinte printr-un concurs fericit de circumstanțe. Ba încă spun nemernicii că distinsa doamnă e lipsită de profunzime, maestră la bârfit și la tras țeapă colegilor. Mari idioți, unii pe de-a dreptul niște ticăloși! Cum poți să vehiculezi aberații de acest gen? Oare n-a reușit dânsa pe cont propriu, ridicându-se pe scara ierarhică? Pas cu pas? Spre deosebire de alte progeneruri ale șefilor? Într-un mod cel mai pontifical și sisific posibil? Dar iarăși – singura explicație plauzibilă a acestor atitudini este invidia, nimic altceva! Cuplată cu frustrarea de a nu fi reușit ca distinsa doamnă! Însă nu încape nicio îndoială că Titulescu însuși, dacă ar fi fost în viață, ar fi susținut plener înălțarea steii noi pe firmamentul diplomației multilaterale globale!

Imaginea bărbatului era reflectată de monitorul calculatorului. Avea peste 60 de ani, dar arăta mai tânăr. Crea impresia unui om care nu a cunoscut suferințe fizice și morale, fără să fi muncit fizic o zi în viața lui. Puteai spune că avea o față puhavă, ca o pâine albă³ de la supermarket, ca un *Sunbeam Giant*⁴. Mic de statură, corpul lui părea să fie o pernă din pene de găscă, cu faldiri mai groase prin părți, la mijloc. „Холёный, бля!”⁵, ar fi spus unii colegi de-ai lui, mai răutăcioși. Avea ochișori de verighetă, mici și ageri, înțelegea el imediat cine ce gândește. Dintr-o privire!

Ce bine că epistola lui nu va ajunge pe mâinile nemernicilor în cauză, doar ea, viitorul Secretar General, o va primi și poate istoricii din viitor, cercetând arhivele, o vor publica, alături de alte exemple celebre ale discursului diplomatic înălțător.

„Prezicerea mea este a unui copil care a crescut în sistemul onusian, unde, după ani de zile, a înțeles din uriașa mașinărie a Națiunilor Unite: lung îi drumul ONU-ului, dar mai lung i-a dorului, la ONU te duci și vii, dorul n-are căpătâi.”

³ „White bread” (pâine albă, din limba engleză) – expresie frazeologică ce înseamnă „neinspirat, plictisitor, naiv sau insipid”. Este folosită în special pentru a descrie moravurile americanilor din clasa de mijloc, locuitori ai suburbiilor, cu aceleași case, cariere, așteptări și dorințe marcate de plictis, monotonie și insipiditate.

⁴ Marcă de pâine albă, feliată, ambalată în pachet din celofan. Are atâtea E-uri, încât nu prinde niciodată mucegai.

⁵ Răsfățatu’, pula mea! (din limba rusă).

Vai, ce bun este!!! Juia la aceste perle literare născute adineaori! O, sfânta muză l-a pupat pe creștet!!!

Și-a adus aminte de începuturile carierei sale, când marele șef, tatăl viitorului Secretar General al ONU, a citit un discurs la tribuna centrală a Sesiunii Generale, iar el a zburat pe aripile extazului diplomatic și l-a felicitat din inimă: „Un discurs perfect, Domnule Președinte!!! Sunteți un orator inegalabil!!! Un Seneca al timpurilor noastre!!!” Și s-a retras modest la locul său. Nu a văzut ce s-a întâmplat mai departe. Individul corpolent s-a întors spre ministrul său interimar, un tip cu ochelari, de statură mică și scund (de aia nici nu-l va numi ministru de externe) și i-a spus mândru: „Vezi, bă, până și românii de peste Prut mă felicită!” Bojocii i s-au umflat de fericire și în ochi i-au apărut lacrimi: „Să mă fi văzut acum mama – la ONU, bă, la ONU!!!” Și-a îndreptat capul montat pe ceafa groasă spre tribuna centrală și s-a deconectat de la realitate, în acea prostrație care cuprinde foștii președinți de colhoz, treziți președinți de țări bananiere, în compania elitelor politice mondiale. Ministrul interimar l-a privit pe directorul responsabil, vorbindu-i încet, apăsător și extrem de enervat în același timp: „Luați-l pe ăla micu' și duceți-l undeva să nu-l mai vadă Șăfu'!”

Razele de lumină i-au atins pleșul. S-a scărpinat. Ce repede mai trece timpul! *„Domnia Voastră – care sunteți o nestemată de mare preț – aveți toate calitățile pe care punându-le în valoare o să izbutiți; și în toamnă târzie, la alegerile din metropola lumii, Babilonul zilelor noastre – o rază de lumină lină a însoritei noastre Moldove va străluci pe firmamentul onusian și ea va lumina lumea.*

Între timp, cu îngăduința Domniei Voastre, voi folosi toată priceperea și bogata mea experiență, în așa fel ca visul dumneavoastră să devină adevărat: o voi face fără exces de zel și chibzuit, așa cum am convenit aici la Viena, unde știu că ați lăsat un colțișor de inimă. Îl voi chema și pe Dumnezeu în ajutorul meu: Îl voi ruga să alinieze astrele în linie dreaptă – pentru steaua dumneavoastră. Dumnezeu să Vă ajute!”

Simți cum o emoție puternică îl cuprinde, iar în gât i se formează un nod. În ochi i-au apărut lacrimile – degeaba lumea spune că bărbații nu sunt sensibili! E un stereotip de gen extrem de dăunător pentru sănătatea psihică masculină, nicio lacrimă nu le este permisă, dar suferă și ei! Suferă!!! Însă, în pofida emoțiilor puternice, nu a lăcrimat. Știe să gestioneze situațiile dificile, are aptitudinile și tăria de caracter necesare unui Șef de Cabinet, indubitabil! Le-a manifestat atunci când distinsa doamnă a fost la Viena și au avut întrevederi importante două zile, iar la sfârșit au avut o cină împreună – a privit-o în ochi cu atâta adorație! Nu avea nimic sexual această devoțiune, Doamne ferește! Era un cavaler al Maiestății Sale! Un servitor dedicat cauzei și sângelui albastru!

Înțelegea că epistola e prea succintă și oricum mai voia să butoneze – avea un simț pentru echilibru și frumos în sensul proporțiilor clasice. Inspirația nu l-a părăsit nici în următoarea clipă:

„În toate colțurile lumii circulă zvonuri, care nu sunt lipsite de temei, că marea familie onusiană va fi condusă de o femeie: diplomat fără egal și suflet de o frumusețe fără asemănare. Semnele prevestesc și asta se va întâmpla:

la cârma ONU va veni o femeie foarte deșteaptă, cu suflet frumos, și frumusețea sa va mântui lumea: după cum a spus marele scriitor rus al secolului al XIX-lea – Fiodor Mihailovici Dostoievski. Într-adevăr, sufletul dumneavoastră de femeie – înzestrată cu cele mai frumoase și mai nobile calități omenești, în afară de aceea că e fermecător, mai este și fermecat: emană putere mântuitoare.”

Ohhhh! Ohhhh! Asta-i tare, bă! Demential! Cât de elocvent este, Doamne!!! Cum să nu-ți alegi un asemenea Șef de Cabinet?!

A semnat: „*Cu aceeași statornică prietenie și înaltă prețuire*”, însă nu putea să se despartă de ecranul monitorului – l-a fixat cu privirea ușor aburită, parcă deja vedea Manhattanul de la etajul 7, unde se afla sediul central al Secretariatului ONU.

Adulația lui era nemărginită. Și-a adus iarăși aminte de primii pași în diplomatie. A avut noroc să întâlnească multă lume de calitate, personalități marcante – făuritori ai istoriei, bă, ai istoriei! Bunăoară, pe Camil Ionescu, om politic remarcabil, disident, un negociator din perioada interbelică, un om extraordinar, un român de o calitate intelectuală incomparabilă! L-a întâlnit la începutul anilor nouăzeci ai secolului trecut în liftul Misiunii României la ONU din New York și i-a spus toate aceste lucruri, l-a copleșit cu emoțiile lui, revărsându-se într-o flatare inegalabilă. Cunoștea cele mai mici detalii din biografia Excelenței Sale! Știa totul despre el, era gata să-l servească, să-i fie de folos! Marele diplomat a fost vizibil emoționat, de abia a reușit să iasă din lift, se clătina, îi zâmbea, iar pe obraji îi curgeau lacrimile.

Nu a avut de unde să cunoască diplomatul că disidentul care l-a înfruntat pe Ceaușescu, peste trei zile, din cauza emoțiilor suscitade de un tânăr necunoscut în lift, a avut un atac de cord și a murit, după cum nu avea să cunoască reacția ex-Ministrului Pârțescu care, atunci când a recepționat mesajul, l-a citit atent și a exclamat, zâmbind: „Ia, idiotul!”

MARLBORO GOLD

Sunt în cizmăria de lângă Westfield din Shepherd's Bush. Am dat pantofii să-i potcovească, altfel rod călcâiele în doi timpi și trei mișcări. Sunt cizmarii mai ieftine și suficient de bune în Hammersmith, unde stau în momentul de față, dar am un motiv anume să vin aici.

Cizmarul e un tip tânăr și supraponderal. În plus, și enervat, nu știu de ce. Sper, nu din cauza faptului că respirăm același aer. Trec vreo 5 minute până când binevoiește să mă observe. Îi explic ce vreau. Zice să vin peste o oră.

Vin. Sunt doi cizmari deja. Al doilea, puțin mai bătrân, dar la fel de supraponderal și supărat, scapă sudălmii înăbușite în urma unui client ieșit adineaori pe ușă, nemulțumit.

Eu le spun, ușor într-o doară: „Oh, are you angry?”⁶

Mă privesc un minut fără a scoate un cuvânt. Primul cizmar mă anunță că pantofii nu sunt gata și să vin peste un sfert de oră. Plec, merg la băcănie, mă întorc.

Cizmarul tânăr agasat îmi întinde pantofii potcoviți.

Exclam într-un ritm muzical: „The horsey is ready to race!!!”⁷

Și bocănesc cu pantofii de teighea în ritm de galop.

Cizmarii zâmbesc. În sfârșit! Asta îmi trebuia. Bag imediat:

⁶ Oh, sunteți supărați? (din limba engleză).

⁷ Călușul este gata de cursă! (din limba engleză).

– Look, mates, I need to get in touch with Arnis Dzедатаijs, he is a friend of mine. His phone is switched off. I know he works sometimes in your shop. Where can I find him?⁸

Englezii își trag priviri, după accent își dau seama că sunt și eu, probabil, din Letonia și nu pot fi polițist. Este adevărat. Însă nu sunt nici din micul stat baltic, deși am sosit, evident, din estul Europei, chiar dacă pentru majoritatea englezilor e tot un drac, geografia o învață, am impresia, doar progeniturile bogătanilor – iar locul lor de muncă e prin fonduri de investiții, nu prin cizmării. Suntem mulți est-europeni aici, la Londra, facem toate muncile pe care localnicii le consideră sub nivelul lor de demnitate. Mai bine să stea pe asistență socială, lamentându-se că noi le-am ocupat locurile de muncă, ipocriții naibii!

– He moved to Stratford, somewhere around Hackney Wick⁹.

Îl caut pe Arnis pentru că mă rugase sora lui, Asenka, fosta mea iubită – prin ea am legat o amiciție de pahar cu frate-său, deși ne vedeam tot mai rar, și nu din cauza că s-o fi terminat alcoolul prin puburi, Doamne ferește! N-am putut explica atunci motivele rezervelor mele și de ce, în consecință, am început să-l evit. Poate, intuiția îmi

⁸ Uitați-vă, fărtaților, trebuie să-l găsec pe Arnis Dzедатаijs, este un prieten de-al meu. Telefonul lui e deconectat. Știu că lucrează uneori în atelierul vostru. Unde pot să-l găsec? (din limba engleză).

⁹ S-a mutat la Stratford, undeva pe lângă Hackney Wick. (din limba engleză).

spunea să mă țin departe de Arnis? Pe de altă parte, în retrospectivă nu recurgem oare la ideea de premoniție pentru a justifica faptul că o persoană sau alta, pur și simplu, nu ne-a plăcut din prima? Nu era Arnis de o inteligență sclipitoare, dar nici eu nu eram Einstein. Însă tensiunea ușor dezaxată din ochii lui de un gri întunecat, după cum, probabil, este Marea Baltică, pe acolo prin Letonia, putea pune în gardă pe oricine.

L-am cunoscut deci prin soră-sa, Asenka, și am aflat că locuim în același cartier, în Hammersmith. Am început să ieșim la bere împreună, în localurile de pe High Street. I-am observat straniețările de la primele întâlniri. De exemplu, mijea ochii și încleșta-descleșta rapid pumnul stâng când vreo adolescentă beată începea să vorbească tare sau chiar să îndruge prostii de tot felul, că de, omul amețit nu are cum să întrețină dialoguri socratice. Și erau multe femei tinere prin puburi, alcoolizate rău de tot – au englezii obiceiul scârbos de *binging*¹⁰, când ajung anesteziati în stradă ca buștenii pregătiți pentru foc la iarnă, așa arată. Nu am înțeles niciodată hazul de a te deconecta abrupt de la realitate, nici lamentările ulterioare de a fi suspectat umblatul neautorizat al unor persoane neidentificate la poșetele vaginale/anale.

Într-o seară, când am rămas în pub doar noi doi din compania noastră obișnuită, mi-a spus calm că și-a omorât

¹⁰ A se răsfăța, răzgâia în exces (din limba engleză), în special consumând alcool, mâncare, vizionând seriale TV etc. *Binge drinking* (consum de alcool în exces) este extrem de răspândit în Marea Britanie, inclusiv printre persoanele tinere.